

CONSIDERAȚII CU PRIVIRE LA EFECTELE EXECUTĂRII MĂSURILOR EDUCATIVE

(CONSIDERATIONS UPON EFFECTS OF THE EDUCATIONAL MEASURES ENFORCEMENT)

Ancuța PURA*

Abstract

Prezentul articol prezintă principalele cauze care generează adoptarea și reiterarea unui comportament infracțional de către minori, astfel cum rezultă din ultimele studii efectuate în acest domeniu, concluzia fiind că eficiența sistemului sancționator și execuțional în ceea ce privește minorii este influențată în cea mai mare parte de factori extrinseci modalității de reglementare și aplicare a sancțiunilor, respectiv modalității de executare efectivă a acestora. Atingerea scopului executării măsurilor educative depinde și de celeritatea intervenției organelor judiciare, de profesionalismul acestora și al autorităților/instituțiilor implicate în executarea măsurilor; însă, raportat la factorii care determină apariția și reiterarea comportamentului infracțional al minorilor, o importanță deosebită trebuie acordată prevenirii prin efortul conjugat al instituțiilor statului și al comunității.

Cuvinte cheie: scopul executării măsurilor educative, durata măsurilor educative, prevenirea infracționalității la minori, reiterarea comportamentului infracțional, determinarea riscului de recidivă, delincvența juvenilă

Abstract

This article presents the main causes that generate the adoption and reiteration of criminal behavior by minors, as shown by the latest studies conducted in this field, the conclusion being that the efficiency of the sanctioning and enforcement system with regard to minors is influenced for the most part by factors extrinsic to the way in which sanctions are regulated and applied, respectively to the way in which they are effectively enforced. Achieving the purpose of enforcing educational measures also depends on the speed of intervention of judicial bodies, their professionalism and the authorities/institutions involved in enforcing the measures, however, in relation to the factors that determine the emergence and reiteration of criminal behavior by minors, particular importance must be given to prevention through the combined effort of state institutions and the community.

Keywords: purpose of implementing educational measures, duration of educational measures, prevention of juvenile delinquency, reiteration of criminal behavior, determination of the risk of recidivism, juvenile delinquency

*PhD. student, Phd. School – "Nicolae Titulescu" University of Bucharest (Romania). Judge, specialized in criminal law field, Deputy director at National School of Clerks, responsible for initial professional training.

În legislația română sistemul sancționator al minorilor a cunoscut mai multe forme de reglementare, în prezent fiind adaptat specificului acestei categorii de infractori, care necesită măsuri de intervenție speciale, diferite de cele aplicabile infractorilor majori.

Începând cu anul 2014, odată cu intrarea în vigoare a Noului Cod penal, minorilor care răspund penal li se pot aplica exclusiv măsuri educative, împărțite în două categorii: măsuri educative neprivative de libertate și măsuri educative privative de libertate. Dispozițiile art. 114 din Codul penal prevăd ca regulă aplicarea față de inculpații minori a măsurilor educative neprivative de libertate, cunoscut fiind efectul negativ pe care privarea de libertate îl are asupra dezvoltării minorilor.

Măsurile privative de libertate pot fi luate față de minori doar în situațiile expres prevăzute de art. 114 alineat 2 din Codul penal, respectiv: *„dacă a mai săvârșit o infracțiune, pentru care i s-a aplicat o măsură educativă ce a fost executată ori a cărei executare a început înainte de comiterea infracțiunii pentru care este judecat; atunci când pedeapsa prevăzută de lege pentru infracțiunea săvârșită este închisoarea de 7 ani sau mai mare ori detențiunea pe viață.”*

Modul de reglementare a sancțiunilor aplicabile minorilor răspunde în linii mari principiilor stabilite prin reglementările internaționale în materie, dintre care pot fi menționate: *Convenția Națiunilor Unite cu privire la Drepturile Copilului*, adoptată de Adunarea Generală a ONU în data de 20 noiembrie 1989; *Regulile minimale ale Națiunilor Unite pentru elaborarea unor măsuri neprivative de libertate – Regulile de la Tokyo*, adoptate de Adunarea Generală a ONU prin Rezoluția nr. 45/110 (1990); *Ansamblul regulilor minime ale Națiunilor Unite cu privire la administrarea justiției pentru minori - Regulile de la Beijing*, adoptate de Adunarea Generală a ONU prin Rezoluția nr. 40/33(1985); *Regulile minimale ale Națiunilor Unite pentru elaborarea măsurilor educative privative de libertate - Regulile de la Havana* - adoptate de Adunarea Generală a ONU prin Rezoluția nr. 45/113 (1990).

Deși în linii mari sistemul sancționator și modalitatea de punere în executare a măsurilor educative corespunde principiilor enunțate în reglementările internaționale, studiile efectuate în privința eficienței aplicării și executării acestora relevă anumite disfuncționalități care împiedică atingerea scopului executării măsurilor educative.

Înainte de a releva câteva dintre aceste disfuncționalități, se impun câteva precizări referitoare la scopul executării măsurilor educative, astfel cum rezultă din dispozițiile legale în materie.

Scopul general al executării măsurilor educative neprivative de libertate rezultă din dispozițiile art. 63 din Legea nr. 253/2013 privind executarea pedepselor, a măsurilor educative și a altor măsuri neprivative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal, care prevăd că măsurile educative neprivative de libertate se execută în comunitate, pe durata executării acestora asigurându-se menținerea și întărirea legăturilor minorului cu familia și comunitatea, dezvoltarea liberă a personalității minorului, precum și implicarea acestuia în programele derulate, *în scopul formării sale în spirit de responsabilitate și respect pentru drepturile și libertățile celorlalți.*

În același act normativ, legiuitorul a prevăzut **scopul/obiectivul specific al executării fiecărei măsuri educative neprivative de libertate:**

- pentru măsura educativă a stagiului de formare civică: obiectivul constă în *sprijinirea minorului în conștientizarea consecințelor legale și sociale la care se expune în cazul săvârșirii de infracțiuni și responsabilizarea acestuia cu privire la comportamentul său* (art. 66 alin. 1 din Legea nr. 253/2013);

- pentru măsura educativă a supravegherii: obiectivul constă în *participarea minorului la cursuri școlare sau de formare profesională și prevenirea desfășurării unor activități sau a intrării în legătură cu anumite persoane care ar putea afecta procesul de îndreptare a acestuia* (art. 67 alin. 1 din Legea nr. 253/2013);

- pentru măsura educativă a consemnării la sfârșit de săptămână: obiectivul constă în *evitarea contactului minorului cu anumite persoane sau a prezenței acestuia în anumite locuri care să îl predispună pe minor la manifestarea unui comportament infracțional* (art. 68 alin. 1 din Legea nr. 253/2013);

- pentru măsura educativă a asistării zilnice: obiectivul constă în *dezvoltarea armonioasă a personalității minorului, prin implicarea acestuia în activități ce presupun relaționare socială, organizarea modului de petrecere a timpului liber și valorificarea aptitudinilor sale* (art. 69 alin. 3 din Legea nr. 253/2013).

Scopul executării măsurilor privative de libertate este reglementat de Legea nr. 254/2013 privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal și de Regulamentul de punere în aplicare a acestei legi, aprobat prin HG nr. 157/2016 și constă în:

- *prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni, formarea unei atitudini corecte față de ordinea de drept, față de regulile de conviețuire socială și față de muncă, în vederea reintegrării în societate a deținuților sau persoanelor internate* (art. 3 alin. 1, 2 din Legea nr. 254/2013);

- *reintegrarea în societate a persoanelor internate și responsabilizarea acestora, în vederea asumării propriilor acțiuni și a prevenirii săvârșirii de noi infracțiuni* (art. 135 alin. 1 din Legea nr. 254/2013, art. 288 alin.1 din HG nr. 157/2026).

Din conținutul scopurilor/obiectivelor rediate anterior, rezultă că atingerea acestora presupune pe de o parte intervenția rapidă, promptă a organelor judiciare în cazul descoperirii infracțiunilor săvârșite de un infractor minor care răspunde penal, iar pe de altă parte o durată de timp suficientă pentru a determina reeducarea și reintegrarea socială a minorului.

Una dintre disfuncționalitățile constatate în activitatea de judecător desemnat cu soluționarea cauzelor în care infracțiunile au fost comise de inculpați minori, **este legată de intervalul lung de timp scurs de la momentul identificării minorului care a săvârșit o infracțiune până la momentul sesizării instanței de judecată cu rechizitoriu de către procuror**, respectiv până la momentul soluționării definitive a cauzei, moment de la care poate fi pusă în executare măsura educativă. Consecința în plan execuțional este că, de multe ori, minorii încep să execute

măsurile educative dispuse de instanța de judecată după ce au devenit majori, aspect remarcat în doctrina de specialitate¹.

Această disfuncționalitate a fost menționată și în **Studiul integrat privind cauzele recidivei**², realizat în cadrul proiectului „O COMUNITATE SIGURĂ, EDUCATĂ ȘI IMPLICATĂ ÎN MOD RESPONSABIL”, finanțat prin Programul „Justiție”, Mecanismul Financiar Norvegian 2014-2021.

Inspectorii de probațiune care au participat la realizarea acestui studiu au menționat următoarele: „Problema este și la nivelul organelor de urmărire penală, pentru că dosarul penal al minorului ajunge foarte târziu în instanță. În instanță se respectă acel principiu al celerității procesului penal. Judecătoria se mișcă destul de repede, dar dacă fapta este comisă în 2017-2018 și dosarul ajunge în instanță în 2023, deja impactul pe care l-am fi putut avea noi ca sistem de justiție penală asupra minorului este extrem de tardiv și bineînțeles nesemnificativ.”³.

Există infractori minori care sunt depistați la scurt timp după săvârșirea unei infracțiuni, sunt audiați de către organele de urmărire penală, după care dosarul rămâne în nelucrare o lungă perioadă de timp. Văzând că nu apar consecințe imediate, minorii continuă să săvârșească infracțiuni, de regulă de același gen, dar uneori și de gravitate mai ridicată, fiind încredințați că nu vor fi sancționați. Doar în cazuri izolate, în care implicarea minorului în comiterea de infracțiuni este accidentală și acesta beneficiază de sprijinul familiei, renunță la preocupările infracționale.

În practica judiciară există situații în care se formulează propuneri de luare a măsurii arestării preventive față de inculpații minori care sunt lăsați să persiste într-un comportament infracțional, apreciindu-se că săvârșirea mai multor acte materiale într-un anumit interval de timp relevă pericolozitatea acestora și necesitatea luării unor măsuri preventive privative de libertate. În mod justificat în astfel de situații, apare întrebarea ce s-ar fi întâmplat sau care ar fi fost evoluția comportamentală a minorului în cazul în care organele judiciare acționau cu celeritate, astfel încât de la primele încălcări ale legii penale, minorul era ajutat să conștientizeze consecințele negative pe care le are implicarea într-un comportament infracțional, atât asupra propriei persoane cât și asupra celorlalți.

În concluzie, considerăm că intervenția organelor judiciare în privința infractorilor minori trebuie să fie cât mai rapidă, deoarece trecerea unui interval de timp lung de la momentul identificării infractorului minor până la aplicarea măsurilor educative, reduce substanțial șansele ca în urma executării acestora să se asigure responsabilizarea minorului, formarea unei atitudini corecte față de ordinea de drept și împiedicarea reiterării comportamentului infracțional. În acest sens, ar fi necesară asigurarea specializării persoanelor care instrumentează cauze penale cu inculpați minori, precum și alocarea de personal suficient atât în ceea ce privește organele judiciare, cât și în ceea ce privește instituțiile de probațiune.

O altă problemă semnalată în privința minorilor care răspund penal, în Studiul integrat privind cauzele recidivei, este legată de durata măsurilor educative neprivative de libertate.

¹ A.D. Băncilă, *Drept execuțional penal – Curs universitar*, Editura Universul Juridic, București 2023, pag. 123.

² *Studiul integrat privind cauzele recidivei*, publicat de Administrația Națională a Penitenciarelor, <https://anp.gov.ro/norwaygrants/wp-content/uploads/sites/51/2024/01/20240103-Studiu-integrat-recidiva.pdf>

³ *Studiul integrat privind cauzele recidivei*, publicat de Administrația Națională a Penitenciarelor, pagina 130.

Inspectorii de probațiune au relevat faptul că perioada de câteva luni pentru care se pot aplica minorilor măsuri educative neprivative (cel mult 6 luni în cazul supravegherii) este de multe ori insuficientă pentru a determina schimbarea comportamentului unui minor, în special a celor care au manifestat preocupări infracționale anterior împlinirii vârstei de 14 ani de la care răspund penal și care se confruntă cu probleme grave în plan familial.

Există minori care manifestă un tipar comportamental infracțional de la vârste mici, care nu poate fi schimbat prin participarea minorului la cursuri școlare sau de formare profesională pe o durată scurtă, de maxim 6 luni, sub supravegherea părinților sau a altei persoane desemnate de instanța de judecată și sub coordonarea unui consilier de probațiune, în condițiile în care, în realitate, cele 6 luni înseamnă participarea minorului la cursuri la un interval de două-trei săptămâni, iar nu o supraveghere zilnică, efectivă pe această durată. Durata redusă a măsurilor educative neprivative de libertate a fost remarcată și în doctrina de specialitate.⁴

În acest context, este important a se menționa că *Studiul integrat privind cauzele recidivei*, a relevat că cel mai puternic predictor al recidivei penale⁵ în România este *familia disfuncțională*. Studiul realizat pe populația penitenciară din România a relevat următoarele: 1 din 8 recidiviști provin dintre minorii față de care s-a luat, la un moment dat, o măsură de protecție specială (plasament); 31% dintre recidiviști au avut cel puțin un părinte cu probleme de consum de droguri sau alcool; 26% dintre recidiviști au avut măcar un părinte cu cazier judiciar. Toți minorii care cresc în familii disfuncționale, caracterizate prin infracționalitate (de exemplu, părinți privați de libertate), prin dependențe de substanțe ale părinților, violență domestică, prin abuz în familie ce a dus la instituirea unei măsuri de protecție asupra minorilor, sunt persoane vulnerabile, cu o probabilitate de comitere a unor fapte penale.

Potrivit aceluiași studiu, al doilea factor ca importanță în determinarea riscului de recidivă, este abandonul școlar. Jumătate dintre recidiviști sunt foști minori care au abandonat școala. Nivelul scăzut de educație limitează semnificativ opțiunile profesionale și perspectivele de viitor, contribuind la sărăcie și marginalizare. Relația dintre gradul de școlarizare și probabilitatea de recidivă este invers proporțională: cu cât o persoană are mai puțini ani de școală, cu atât probabilitatea de a recidiva crește.

Datele *Studiului integrat privind cauzele recidivei* au fost preluate și utilizate cu ocazia elaborării *Strategiei Naționale pentru Prevenirea Recidivei 2025-2029 (SNPR)*⁶. Strategia se fundamentează pe o cercetare aprofundată a cauzelor recidivei, realizată în cadrul proiectului

⁴ A. Barbu, R.F. Geamănu, A.V. Iugan, E.A. Filimon, D.E. Dediu, *Legea nr. 253/2013 privind executarea pedepselor, a măsurilor educative și a altor măsuri neprivative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal. Comentarii și jurisprudență*, Editura Universul Juridic, București 2023, p. 457.

⁵ Menționăm că *Studiul integrat privind cauzele recidivei*, folosește termenul de „recidivă” în sens larg, nu limitat la „recidiva juridică” reglementată de Codul penal; din perspectiva acestui studiu *recidiva în sens larg* - psihologic/sociologic/criminologic - cuprinde „atât ipotezele de recidivă juridică, precum și celelalte situații în care o persoană a comis o primă infracțiune pentru care i-a fost angajată printr-o hotărâre definitivă răspunderea penală, iar ulterior acestui moment, în pofida existenței unei „avertizări oficiale”, a reiterat comportamentul infracțional.” (pagina 35 din *Studiul integrat privind cauzele recidivei*); prezentul articol are în vedere aceeași semnificație a termenului de recidivă, respectiv *recidiva în sens larg*.

⁶ *Strategia Națională pentru Prevenirea Recidivei 2025-2029*, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 447/30 aprilie 2025, publicată în Monitorul Oficial nr. 434 din 12 mai 2025.

SECURE (A Safe and Educated Community Undertaking Responsible Engagement), finanțat prin MFN 2014-2021 și implementat de către Administrația Națională a Penitenciarelor în calitate de promotor al proiectului, precum și de către Ministerul Justiției și Penitenciarul Mărgineni, în calitate de parteneri.

În afara celor doi factori menționați anterior, *Strategia Națională pentru Prevenirea Recidivei* relevă că vârsta comiterii primei infracțiuni este un alt predictor important al recidivei. În urma analizelor efectuate a rezultat că 24% dintre deținuți au fost privați de libertate în perioada de minorat, iar o treime dintre condamnați au avut prima recidivă între 18 și 24 ani. Astfel, s-a apreciat că prevenția și intervențiile timpurii sunt cele care pot reduce riscul la recidivă. Totodată s-a constatat că minorii care au comis fapte penale (inclusiv bullying) înainte de 14 ani constituie un grup vulnerabil, cu probabilitate ridicată de a recidiva.

Studiile efectuate au relevat și faptul că delincvența juvenilă se datorează în mare parte nivelului de dezvoltare cognitivă (care continuă până la vârsta de 25 de ani), fiind una dintre explicațiile pentru care 63% dintre tinerii care comit infracțiuni nu mai recidivează niciodată la vârsta adultă.

Aspectele menționate anterior relevă principalele cauze care generează adoptarea și reiterarea unui comportament infracțional de către un minor. Săvârșirea unei infracțiuni de către un minor nu este altceva decât consecința acestor cauze, care își au rădăcina în problemele familiale. O mare parte din minorii care intră în conflict cu legea penală provin din familii disfuncționale, care nu sunt în măsură să le ofere un mediu prielnic de dezvoltare emoțională și intelectuală.

Este cunoscut faptul că minorii preiau o mare parte din comportamentul adulților care se află în preajma lor, respectiv că puterea exemplului este determinantă în procesul de educare a unui copil și influențează în mod decisiv evoluția acestuia. Or, minorii care au părinți violenți, dependenți de consum de alcool sau de alte substanțe, ori părinți care nu au mijloace legale de a-și câștiga existența, sunt de cele mai multe ori în imposibilitate de a adopta o conduită conformă normelor sociale, fiind privați și de șansa de a beneficia de o educație școlară corespunzătoare. Minorii crescători în asemenea medii familiale până la vârsta la care răspund penal dobândesc în mod cert tipare comportamentale nepotrivite, care de multe ori nu pot fi schimbate prin intervenția organelor judiciare, respectiv a instituțiilor implicate în executarea măsurilor educative.

Din cele expuse anterior reiese că eficiența sistemului sancționator și execuțional în ceea ce privește minorii este influențată în cea mai mare parte de factori extrinseci modalității de reglementare și aplicare a sancțiunilor, respectiv modalității de executare efectivă a acestora.

Există în această privință unele aspecte care pot fi îmbunătățite, cum ar fi asigurarea specializării personalului din cadrul organelor judiciare care au atribuții în ceea ce privește infractorii minori, asigurarea celerității intervenției organelor judiciare, ajustarea duratei măsurilor educative neprivative de libertate, asigurarea personalului serviciilor de probațiune la un nivel care să permită intervenția eficientă, ***dar considerăm că factorii de decizie ar trebui să-și canalizeze eforturile asupra prevenției și să aloce resurse suficiente pentru sprijinirea minorilor care***

provin din familii disfuncționale sau care sunt lipsiți total de un astfel de mediu, fiind instituționalizați.

Necesitatea prevenției a fost relevată și în *Strategia Națională pentru Prevenirea Recidivei 2025 - 2029*, care a inclus printre prioritățile acestui document strategic, *prevenirea infracționalității la minorii vulnerabili și prevenirea recidivei la minorii care au comis fapte penale.*

Strategia vizează implementarea de măsuri adresate mai multor grupuri țintă din care fac parte minorii, respectiv: minori cu risc de angajare într-un comportament penal, minori care au comis fapte penale, dar nu răspund penal, minori față de care s-au dispus măsuri educative. A fost subliniată de asemenea necesitatea colaborării între autorități pentru preîntâmpinarea unor factori care pot influența fenomenul infracțional la minori.

În privința minorilor care au săvârșit infracțiuni, abordarea SNPR este în sensul folosirii metodelor de justiție restaurativă și a mentoratului, fiind menționat rolul important pe care îl au autoritățile publice cu atribuții în domeniul asistenței sociale, protecției copilului și educație, împreună cu organizațiile neguvernamentale active în domeniul protecției copilului în conceperea și implementarea unor programe de impact pentru prevenirea recidivei minorilor.

Pe lângă strategia menționată anterior, a fost elaborată și *”Strategia națională pentru protecția și promovarea drepturilor copilului „Copii protejați, România sigură” 2023-2027*, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 969/2023⁷. La punctul 4.4.3 din această strategie este abordată situația copiilor martori sau cu părinți în proceduri judiciare, fiind menționat că acei copii ai căror părinți comit fapte penale și care se află în arest preventiv sau sunt condamnați la pedepse privative de libertate nu beneficiază de măsuri de suport specific. S-a relevat că acești copii sunt de trei ori mai vulnerabili în ceea ce privește dezvoltarea de probleme mentale și comportamente antisociale, mai vulnerabili la stigmă și discriminare, inclusiv risc de a fi agresori sau victime ale fenomenului de bullying în mediul școlar, iar în cazul lor probabilitatea de a adopta un comportament infracțional crește.

Această strategie și-a propus anumite obiective care vizează și eficiența sistemului de justiție în ceea ce privește minorii care au săvârșit infracțiuni, cum ar fi: *creșterea nivelului de participare a copiilor la luarea deciziilor care îi privesc*, care presupune includerea aspectelor referitoare la drepturile copiilor, inclusiv dreptul de participare la luarea deciziilor în programele de formare inițială și continuă ale judecătorilor, procurorilor și lucrătorilor de poliție (OG.1 - 1.2.6, 1.2.7 din Anexa la Strategia națională); *asigurarea unei justiții prietenoase pentru copii*, care presupune asigurarea accesului copiilor la un sistem de proceduri penale, civile și administrative prietenos cu copii și suportiv cu drepturile acestora, crearea de camere de audiere prietenoase cu copiii, formarea specialiștilor care lucrează cu copii implicați în proceduri penale, civile și administrative (OG.6 din Anexa la Strategia națională, din Anexa la Strategia națională).

De asemenea, unele obiective vizează cauzele care determină implicarea minorilor în săvârșirea de infracțiuni, a căror atingere poate contribui substanțial la prevenirea infracționalității

⁷ Strategia națională pentru protecția și promovarea drepturilor copilului „Copii protejați, România sigură” 2023-2027, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 969/2023, publicată în Monitorul Oficial nr. 942 din 18 octombrie 2023.

la minori, respectiv: *reducerea sărăciei și excluziunii sociale în rândul copiilor*, care presupune reducerea sărăciei în rândul copiilor și creșterea accesului la servicii de calitate, reducerea inechităților care afectează copiii din grupuri vulnerabile (OG.2 – S.2.1., S.2.2, din Anexa la Strategia națională), *creșterea participării copiilor la o educație incluzivă de calitate*, care presupune îmbunătățirea accesului la educația incluzivă a copiilor din grupuri vulnerabile - mediu rural, CES/dizabilități, romi (OG.4 – S.4.1, din Anexa la Strategia națională); *dezvoltarea unor mecanisme de protecție a copiilor împotriva violenței*, care presupune creșterea gradului de conștientizare a publicului larg în general și a copiilor în particulare cu privire la formele de violență și impactul violenței asupra copiilor, care include și instruirea profesioniștilor care intră în contact cu copilul pe tema violenței asupra copiilor – cadre didactice, asistenți sociali, polițiști, procurori, judecători, lucrători comunitari, cadre medicale din sistemul de urgență și medicină legală; implementarea în școli de activități destinate educării copiilor cu privire la formele de violență și la modalitățile de raportare a cazurilor de violență (OG.5 – S.5.1, din Anexa la Strategia națională).

În concluzie, din studiile efectuate rezultă fără îndoială că fenomenul delincvenței juvenile are un caracter complex, iar sistemul penal nu poate reduce singur amploarea acestuia. Măsurile care pot fi luate în etapa execuțională sunt limitate și, de multe ori, nu pot determina formarea minorului în spirit de responsabilitate și respect pentru drepturile și libertățile celorlalți, formarea unei atitudini corecte față de ordinea de drept sau prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni, astfel cum prevăd dispozițiile legale care reglementează scopul executării măsurilor educative.

Atingerea scopului executării măsurilor educative depinde și de celeritatea intervenției organelor judiciare, de profesionalismul acestora și al autorităților/instituțiilor implicate în executarea măsurilor, însă, raportat la factorii care determină apariția și reiterarea comportamentului infracțional al minorilor, o importanță deosebită trebuie acordată prevenției prin efortul conjugat al instituțiilor statului și al comunității.

Referințe bibliografice

- A.D. Băncilă, *Drept execuțional penal – Curs universitar*, Editura Universul Juridic, București 2023, pag. 123.
- Barbu, R.F. Geamănu, A.V. Iugan, E.A. Filimon, D.E. Dediu, *Legea nr. 253/2013 privind executarea pedepselor, a măsurilor educative și a altor măsuri neprivative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal. Comentarii și jurisprudență*, Editura Universul Juridic, București 2023, p. 457.
- *Studiul integrat privind cauzele recidivei*, publicat de Administrația Națională a Penitenciarelor, <https://anp.gov.ro/norwaygrants/wp-content/uploads/sites/51/2024/01/20240103-Studiu-integrat-recidiva.pdf>
- *Studiul integrat privind cauzele recidivei*, publicat de Administrația Națională a Penitenciarelor, pagina 130.
- *Strategia Națională pentru Prevenirea Recidivei 2025-2029*, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 447/30 aprilie 2025, publicată în Monitorul Oficial nr. 434 din 12 mai 2025.

- *Strategia națională pentru protecția și promovarea drepturilor copilului „Copii protejați, România sigură” 2023-2027*, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 969/2023, publicată în Monitorul Oficial nr. 942 din 18 octombrie 2023